

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

БЕЗПЛАТНИ ПРИТУРКИ: „Духовна култура“, списание за религия, изкуство и наука, и „Книжици за деца“.

АБОНАМЕНТЪ: I За България: 1) За учители и ученици: за година 100 лева, платими на два пжти (абонаментът е само годишен); 2) За всички останали абонати (църковни учреждения, свещеници, частни лица и пр.): за година 120 лева (платими на два пжти); за 6 месеца 70 лева (платими на един пжт); за 3 месеца 40 лева (сжщо); II. За чужбина (абонаментът е само годишен и въ предплата): 350 лева (за Турция 3 турски лири, а за Америка 2 долари). Всичко, което се отнася до „Църковенъ Вестникъ“ и притурките, да се

адресира до Редакцията (Синодална Палата); непомъстени ржкописи за седмичното издание не се повръщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Администрацията. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всъка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агентитъ; последнитъ получаватъ 30% отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Добро начало. — Хр. П.
2. Сближението ще дойде, като създадемъ въ себе си добъръ духъ и се ржководимъ отъ истината — най-голмата сила въ свѣта (Речь).
3. Грижитъ за детето. — К.
4. Между народа. — Д.
5. Плодоветъ на лошото възпитание. — Д. Пеновъ.
6. Любовта споредъ Маркса. — Ос.
7. Замина си горе още единъ просвѣтенъ християнинъ.
8. Официаленъ отдѣлъ.
9. Бележки и отзиви.
10. Седмиченъ прегледъ на събитията.
11. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
12. Обявления.

Добро начало.

Презъ всичкото време на своето пребиваване у насъ сръбскитъ именити църковници, делегати на Югославянския националенъ съветъ, бѣха предметъ на особена почитъ и внимание отъ страна на цѣлия български народъ. Всички наши вестници, безъ изключение, съ възторгъ посрещнаха тѣхното доходяне въ нашата страна, като въ него видѣха едно добро начало на искрено разбирателство между двата народа. Навсѣкжде — и въ София, и въ другитъ градове и въ селата, които високитъ гости посетиха — всички имъ засвидетелствуваха своята почитъ и обичъ, засвидетелствуваха имъ ги съ сърдечни думи, съ топло гостоприемство и сълзи отъ умиление, като имъ дадоха най-убедителни доказателства за силното желание на българския народъ да живѣе въ миръ и съгласие съ всички, а най-вече, съ своигъ братя по кръвъ и вѣра. Искренитъ думи, открититъ сърдца и отворенитъ обятия, които гоститъ навсѣкжде срещнаха, ги трогнаха дълбоко, и тѣ си заминаха отъ България съ най-хубави впечатления — доволни, възхитени отъ сърдечния приемъ.

Духовнитъ пастири, безспорно, стоятъ най-близко до народа. Тѣ най-добре отъ всички познаватъ душата му — съ нейнитъ тжги и радости, копнежи и идеали. Високи служители на правдата и усърдни нейни проповѣдници, тѣ обикновено иматъ ясенъ погледъ на нѣщата и по лесно се ориентиратъ отъ другитъ и въ най-заплетенитъ работи. Напълно съзнавайки своята висока мисия — да проповѣдватъ и въдворяватъ миръ между хората, тѣ, като многоопитни лѣкари, винаги вѣрно опредѣлятъ диагнозата — посочватъ причинитъ на духовния неджгъ, който разяжда и разлага, и препоржчватъ мѣрки за тѣхното премахване.

За честъ и похвала на Сръбската православна църква, трѣбва да признаемъ, че голѣмъ брой отъ нейнитъ иерарси сж достойни жреци на правдата и опитни духовни ржководители. Ржководейки се отъ истината, тѣ никогашъ и по никакви съображения не затварятъ очи предъ нея, и я сочатъ винаги, навсѣкжде и всѣкому. Такъва любовъ къмъ истината и такъва духовна опитностъ проявиха и сръбскитъ иерарси-делегати въ свещателното събрание въ София. Като изкусни диагностици, тѣ веднага откриха, че недружелюбнитъ отношения между двата народа се дължатъ изключително на лошия духъ въ взаимнитъ имъ отношения, който непремѣнно трѣбва да се отстрани, като се създаде новъ, добъръ духъ — духъ на миръ и братолюбие. А тоя духъ, споредъ тѣхъ, ще се създаде, като двата едновѣрни народа взаимно тачатъ и обезпечаватъ своитъ църковни и народно-обществени идеали, права и интереси на честъ, име, езикъ, книга, народно съзнание, съвестъ и развитие у своя-си и навсѣкжде, и като взематъ мѣрки за отстранение на всичко, що създава недоразумения, недоволства, спорове и борба между тѣхъ. И, за да подчертаятъ, колко искрено сж убедени въ това, що посочватъ и препоржчватъ, сръбскитъ делегати поканиха Българския националенъ съветъ, поканиха наши журналисти и общественици въ най-скоро време да отидатъ въ Югославия, да отидатъ въ Охридъ, града на св. Климента, за да турятъ начало на създаване новия духъ, за да се почне премахването на причинитъ, които пораждатъ недоразумения, спорове и борби мажду двата народа.

Всички у насъ сж трогнати отъ тая вѣрна преценка на положението и фактитъ, както и отъ

искрената готовност на делегатитѣ на Сръбската православна църква да се почне дѣлото на помирение и сближение между двата братски народа. Мнозина, обаче, въ сжщото време изказватъ и голѣмо съмнение въ възможността на това мирително дѣло. Мнозина у насъ сж наклонни да мислятъ, че всичко това сж само добри пожелания и приятни братски приказки, които не могатъ да дадатъ никакъвъ реаленъ резултатъ, защото факторитѣ, отъ които единствено зависи прилагането на препоръчанитѣ мѣрки, сж на съвсемъ друго мнение. Тия скептици сж убедени, че за сега е изключено свободното отиване на български гости — духовни и миряни, журналисти и общественици, художници и писатели — въ града на св. Климента. Недавнашниятъ отказъ на двамата наши професори-геолози да отидатъ въ засегнатата отъ земетресението частъ на Македония, за да направятъ на самото мѣсто научни изследвания, ги закрепяватъ въ това имъ убеждение. Особено пѣкъ засилва туй убеждение въ тѣхъ бѣлградскиятъ печатъ, който никакъ не е въ възторгъ отъ срещата на сръбскитѣ и бѣлградскитѣ духовници и който, публикувайки резолюцията имъ, осакатява последната тѣмъмо въ ония точки, дето се говори за отиване на български делегати въ Охридъ. А едно пътуване на българи въ Македония, — казватъ скептицитѣ, — неразличаваще се никакъ отъ пътуването, което разни европейци правятъ въ Съветска Русия — винаги подъ будното око и грижитѣ на вездесжщитѣ агенти на прословутия „Интуристъ“ (важно отдѣление въ Г. П. У.) — нито е приятно, нито е желано и не може да даде никакви резултати.

Не сж, разбира се, съвсемъ неоснователни въ своитѣ съмнения тия наши скептици. Ала тѣ трѣбва да иматъ по-голѣма вѣра въ онова, което се благославя отъ Бога, по-силна вѣра въ доброто и въ неговото възтържествуване. Нищо трайно и постоянно нѣма въ свѣта. Всичко се измѣня — измѣнятъ се и най-лошитѣ настроения у хората. А братскиятъ сръбски народъ не е по-малко добъръ отъ българския. Добре е въ случая да се иматъ предвидъ думитѣ, които Преосвещеный еп. Николай на заминаване казалъ на нашитѣ журналисти. Тоя първи сръбски делегатъ казалъ: „всичко зависи отъ Бога и Неговата благословия — дали ще има плодъ онова, което тия дни сме посѣли съ думи и молитви на българската земя“.

Да се надѣваме, прочее, на Бога, защото всѣко добро дѣло, благословено отъ Него, дава плодове. Въ всѣко дѣло е твърде важно началото му, основата. Щомъ началото е добро, съ туй въ голѣма степенъ се обезпечава и успѣхътъ на цѣлото дѣло. А началото, което дветѣ сестри-църкви положили на хубавото дѣло за помирение и тѣсно сближение на двата братски народи, споредъ признанието на всички, е добро. Да не забравяме — едни посадили дървото на помириението, други ще го поливатъ, ала Богъ е, Който, по думитѣ на апостола, ще направи то да израсте.

Хр. П-въ.

Сближението ще дойде, като създадемъ въ себе си добъръ духъ и се ръководимъ отъ истината — най голѣмата сила въ свѣта.

(Изъ проповѣдта на Преосвещения епископъ Николай, произнесена въ храма-паметникъ „Св. Александъръ Невски“ въ Недѣля на женитѣ мироносици).

Едновѣрни и еднокръвни братя и сестри, Христосъ Воскресе!

Ето, дойдохме ние, сръбски архиереи и свещеници, презъ тѣзи пасхални дни да ви поздравимъ като свои най-близки сродници по вѣра и кръвъ, по езикъ и мъченичество съ най-радостния поздравъ: Христосъ Воскресе! Дойдохме съ миръ, любовъ и благословение.

Дойдохме и заради своята душа. Защото нашиятъ патриархъ прогласи тази година за *покаяна*. И като духовенъ вождъ, той заповѣда на всички православни чедра на нашата църква да засилатъ презъ тази година ревността си въ вѣрата, въ молитвата и въ дѣлата на милосърдието. Той препоръча на народа и на народнитѣ старей, между другото, да отидатъ на малки или голѣми хаджилъци. Който може, нека отиде на Божи гробъ — въ светата земя, а който не може, нека отиде на малко поклонение — до по-близкитѣ свети мѣста. И ние послушахме нашия патриархъ и избрахме за свой хаджилъкъ този царственъ градъ София, украсенъ съ много свети храмове и осветенъ съ кръвта на много мъченици за вѣрата Христова. Нашето сърдечно желание е — и вие да дойдете на малкъ хаджилъкъ въ нашата земя, въ която има много стари свети храмове, много мощи на светици, и която е осветена съ кръвта на много свети Христови мъченици.

Миналата недѣля св. Църква ни напомни за апостола Тома и неговото свидетелство за възкръсналия Господъ. Тома не повѣрвалъ, докато не турилъ прѣста си въ Христовитѣ рани. А следъ като направилъ това, възкликналъ: *Господъ мой и Богъ мой!* И ние се докоснахме до мжкитѣ и ранитѣ на българския народъ, и ето ни да викаме: брате мой, искрени мой! Сърдечно желание имаме и вие да дойдете при насъ, да се докоснете до нашитѣ мжки и рани за Христовата вѣра презъ многото вѣкове. Вѣрваме, че и вие тогава ще възкликнете: брате мой, искрени мой! Докато едни на други не познаемъ мжкитѣ и ранитѣ си, нѣма да почувствуваме единъ къмъ другъ оная любовъ, каквато сж почувствували всички ония, които сж пострадали за Христовата истина отъ апостолскитѣ времена презъ всички вѣкове.

А тази недѣля — на светитѣ жени мироносици, ни спомня едно друго евангелско събитие. Мироносицитѣ, подтиквани отъ любовъ, отишли на гроба Христовъ, за да помажатъ Мъртвеца. Но тѣ намѣрили гроба празенъ и чули ангелски гласъ: *Защо търсите Живия между мъртвитѣ? Не е тукъ, възкръсна!* Има хора не отъ Божия духъ, които да казватъ, че въ душиитѣ на сърбиитѣ е умрѣла любовта, умрѣли сж братството, добротата и милостта; а пѣкъ на насъ казватъ, че въ душиитѣ на българитѣ е умрѣла любовта и всичко друго, което прави човѣка християнинъ. Ето, ние дойдохме между васъ и намѣрихме гроба празенъ. Намѣрихме жива християнската вѣра, жива любовта, добротата и милостта въ душиитѣ на множеството българи и българки, които тѣзи дни срещнахме. И ние сме изпълнени съ радостта на женитѣ

мироносици, съ радостта, която винаги идва отъ познанието на истината. Благиятъ Господъ е казалъ: *Познайте истината, и истината ще ви освободи.* Когато сръбскиятъ народъ познае истината за българския народъ, а българскиятъ пъкъ за сръбския, двата наши народа ще бждатъ освободени. Отъ какво? Отъ съмнения, отъ подозрение, отъ заблуждения, отъ погрѣшни мисли и лъжливи чувства. Защото нѣма въ свѣта по-голъма сила отъ силата на истината, нито пъкъ има на небе о и на земята по-голъма свѣтлина отъ свѣтлината на истината.

Нито вие, нито ние ще можемъ да познаемъ истината едни за други, ако я търсимъ въ едно събитие или въ кратъкъ периодъ отъ време. Животътъ на единъ народъ прилича на градъ, въ който има и широки и тѣсни улици, палати и прихлупени кжщички, паркове и тъмници. Търсимъ ли въ живота ни само криви и тѣсни пжтица, плевни и тъмници, ще намѣримъ. Но какво ще ни ползува това? Този, който е билъ въ Парижъ или Лондонъ, въ Бѣлградъ или София, той съ най-голъмо удоволствие говори за великолепнитѣ дворци, за правитѣ и хубави улици, за парковетѣ и фонтанитѣ. Така и ние, ако погледнемъ на живота на българския народъ като на градъ, който се строи и украсява повече отъ хиляда години, смѣтайки само християнския периодъ, отъ онова време, когато е блесналъ надъ тази земя Христовиятъ кръстъ, ще видимъ божествени изгледи. Това не сж дворци отъ камъкъ и желѣзо, а дворци на Светия Духъ, мже и жени, голѣми светни, чудни характери, благородни жертви, Христови херои, небожителни ангели на земята. Ако спомена само имената на дивния свети царъ Борисъ, на мъдрия Симеонъ, на Рилския чудотворецъ и Търновския светъ Патриархъ, на Софийскитѣ и Ст.-Загорски мченици — изброимъ съмъ малко отъ чудеснитѣ палати въ великия градъ на българската история. Где сж останалитѣ хиляди и хиляди подвижници отъ всички вѣкове? Где сж хилядитѣ мченици? Пъкъ где сж многото милиони благочестиви и христолюбиви български селяни, които живѣеха кротко като Христови агнета по планинитѣ и долинитѣ на благословената българска земя, които запазиха светата вѣра? Братя мои, когато говоря за България, имамъ на умъ две България: една малка, земна, и друга — голѣма, небесна. Малката земна България брой 6—7 милиона души, а голѣмата небесна България брой, може би, стотини милиони души. Това сж онѣзи, чиито гробове ние посещаваме, а душитѣ имъ сж записани въ книгата на животъ. Затова, когато говоримъ за една промѣна къмъ добро, къмъ едно голѣмо добро, както тукъ у насъ, на нашия скжпъ Балканъ, така и въ цѣла Европа и цѣлия християнски свѣтъ, ние имаме предвидъ и живата и мощна небесна България. И я призовавамъ въ помощъ, за да благослови дѣлото на нашето споразумение и сближение.

Особено призовавамъ на помощъ нашия свети отецъ Климента Охридски, нашия славянски кръстителъ и просвѣтителъ. Азъ го наричамъ кръстителъ, защото той кръсти нашитѣ предци съ духъ и истина, а просвѣтителъ — защото той пръвъ донесе на балканскитѣ славяни Евангелието на истинското просвѣщение на понятеъ езикъ. Това Климентово Евангелие на просвѣщението е потрѣбно и днесъ срѣдъ тази всеобща озлобеностъ и смущение, както бѣ потрѣбно на нашитѣ предци преди хиляда години. И азъ, недостойниятъ наследникъ на свети Климента, искамъ да задържа за малко вашето внимание върху това древно славянско Евангелие на просвѣщението.

Климентовото Евангелие съдържа четири поуки:

1. Поука за Божията любовъ;
2. Поука за човѣшката душа;
3. Поука за Божията държава и
4. Поука за братството между хората.

Нашитѣ некрѣстени предци нишо не сж знаели за тѣзи четири голѣми поуки. Не сж знаели за Бога, Който обича, за Бога човѣколюбецъ, а само за измислени божества на злото, които отмжстватъ: за отмжстителния и грозень Перунъ, за Стрибога и Волоса и за Лада и за друго сатанинско множество. Не сж знаели за човѣшката безсмъртна душа, цената на която надминава цената на цѣлия материаленъ свѣтъ, споредъ Христовитѣ думи: *каква полза за човѣка, ако спечели цѣлия свѣтъ, а погуби душата си?* Не сж знаели и за горната Божия държава, за царството на ангелитѣ и праведницитѣ, гдето нѣма сждене и разпри за граници. Нито пъкъ сж знаели за братство между хората, а само за съдружие въ злото, въ плячката, въ рушенето и грабежа. Защото вѣрата въ братството произтича отъ вѣрата въ отчеството. Не познавайки Бога като Отецъ, тѣ не сж могли да иматъ съзнание за хората като братя. Поради това, славянската раса въ онова време е била разпокжсана на стотици малки и слаби единици, подъ племеннитѣ названия: Кривичи, Боричи, Дрєвляни и т. н. И между тѣхъ е имало една непрекжсната борба на всички противъ всички.

Свети Климентъ съ Евангелието си промѣни душата на балканскитѣ славяни, и вмѣсто старата, мрачна, разбойническа душа въ тѣхъ възкрѣсна една блага, мила, конструктивна, съединяваща, ангелска душа.

Миналата година въ Охридъ имаше нѣколко нѣмски археолози. Бѣха дошли да правятъ разкопки. Дойдоха, както тѣ ми казваха, въоржжени съ револвери, бомби и др. оружия, мислейки, че посещаватъ земята на гасманскитѣ людоеди. Следъ нѣколко дни, намирайки се въ общение съ светоклиментовския народъ, тѣ ми казаха: ние се сраимъ отъ себе си; мислѣхме, че ще се намѣримъ въ опасна срѣда; между това ние се увѣрихме, че това е *народъ благъ като агне.* — Да, господа, имъ отговорихъ, това е наистина народъ на Божия Агнецъ, Който се пожертвува за човѣшкия родъ, за да промѣниятъ хората своята стара душа и да я замѣнятъ съ нова. Това е народъ на св. Климента, който имъ е вдѣхналъ Божи духъ, духъ на кротостъ и доброта. И ако вие въ Германия и Европа не промѣните духа си, вѣлчия духъ въ агнешки, езическия въ християнски, нѣма да ви помогнатъ никакви лиги и конференции за свѣтовеъ миръ. Македония има по-добъръ и по-християнски духъ, отколкото, която и да е провинция или държава въ Европа.

Нѣщо подобно бихме могли и ние, сърби и българи, да си кажемъ едни на други. Когато въ насъ е отслабвалъ или изчезвалъ духа на св. Климента и на неговитѣ свети другари, ние сме постжпвали едни къмъ други както нѣкога нашитѣ предци: карали сме се, мразели сме се и убивали, воювали и спорили за земни държави. П авили сме всичко онова, което вършатъ хората съ мъртви души, които не знаятъ за Бога на любовта, нито за небесното царство. Когато такива хора водятъ народнитѣ работи, мислятъ, че крачатъ напредъ, а между това тѣ стоятъ на едно мѣсто. Има една хубава приказка за харамнитѣ, които оплячкали монастира на св. Наума и отвлекли монастирскитѣ мулета. Това се е случило една вечеръ. Разбойницитѣ яхнали мулетата и потеглили за Корча. Пжтували сж цѣла нощъ, пѣйки весело. На съване тѣ поглеждатъ и ето предъ тѣхъ стояло Охридското езеро и монастира св. Наумъ! Значи тѣ сж пжтували цѣла нощъ, безъ да

се мръднатъ отъ мѣсто, а се въртели въ кръгъ. Божията сила, която действува чрезъ Божия угодникъ, ги е свързала и не имъ е позволила да извършатъ волята си.

Тѣй и много бездушци въ наше време сж водили народнитѣ работи въ Европа. Хвайейки се съ прометеевски огънь въ себе си, откърднатъ отъ небето, тѣ мислѣха и тржбѣха на всички страни, че водятъ европейскитѣ народи презъ мрачната нощъ къмъ напредѣкъ и миръ. Но сега, когато народитѣ, изморени отъ очакване да видятъ напредѣкъ и миръ, прогледаха съ собственитѣ си очи, видѣха, че Европа днесъ се намира на сжщото мѣсто, както и преди 15 години, по отношение на мира и благоволенieto. „Безъ Бога нито до прага“, казва народътъ въ Охридъ. И често повтара: „Господъ да ни дава добъръ духъ“. И азъ отъ това свето мѣсто моля Господа да ни дава добъръ духъ. Защото отъ добрия духъ идва и добра политика, а отъ злия духъ — зла политика. Кой ще даде добъръ духъ на двата наши братски народи? Никой другъ, никоя друга институция въ свѣта, освенъ светата Православна църква, която е обща и на васъ и на насъ. И именно необходимостта да се възвърне и да зацарува добриятъ духъ между българи и сѣрби ни доведе тукъ по Божи Промисълъ.

Добриятъ духъ не ще може да се основе на нашето близко минало. Добриятъ духъ може да се основе само върху две видения: върху видението на нашето отдалечено минало, когато сме царували и когато сме робували, и върху видението на отдалеченото бждеще. Едно голѣмо свѣтителско и царстѣно минало строго ни подканя къмъ помиряване, а едно свѣтло и велико бждеще ни привлича къмъ това помиряване. Масата на нашия народъ вижда това ясно и спонтанно. Крайно време е и нашата отговорна интелигенция да види това. Ще ви приведа само единъ отъ многобройнитѣ примѣри, които свидетелствуватъ какъ народътъ чувствува въ наши дни. Нѣкаква европейска организация за миръ бѣше поржчала и на насъ православнитѣ да се молимъ на Бога за миръ. Следъ едно богослужение въ Битоля, ние прочетохме предъ народа молитвата за миръ. Като излѣзохъ отъ църквата „Св. Димитрий“, срещна ме единъ занаятчи и попита:

— Дѣдо Владика, защо прочетохте онази молитва? Обяснихъ му. А той съ въздишка ми отвърна: — „Нека ние сѣрби и българи да сме на една страна, пѣкъ нѣма да се грижимъ за миръ, нито да се страхуваме отъ война!“

Подтиквани отъ такова всенародно чувствуване и убеждение, ние дойдохме, братя българи, да бждемъ изразители и тълкуватели на това силно чувство и укрепяло убеждение. Въ тѣзи тежки дни кой другъ, ако не Православната църква, би подкрепилъ широкитѣ маси на нашия православенъ, едновѣренъ и еднокръвенъ народъ въ неговитѣ здрави чувства и убеждения?

Старейтѣ на нашата и вашата църкви въ това трагично време считатъ за свой дългъ и служба Богу да призватъ, да напомнятъ, да посъветватъ и укорятъ. Нека никой да не се огорчи: и когато кори чедата си, Църквата ги обича, тя това върши отъ майчински страхъ за бждещото на своитѣ духовни рожби.

Въ този часъ, когато ние, сѣрбски и български архиереи и свѣщеници, се причастихме съ светата Крѣвъ Христова отъ единъ св. Потиръ въ този храмъ-паметникъ на българската столица, надеждата си за успѣхъ ние не възлагаме на насъ самитѣ, на нашата сила и мъдростъ, а на Всевишния и на невидимата църква на небето, въ която се числятъ цѣли воинства отъ сѣрбски и български светии и мъченици. Затова ви приканямъ

всеусърдно да издигнемъ молитва къмъ тѣзи наши всемогщи съюзници и защитници въ невидимия свѣтъ:

— Пресветая Богородице, спаси ни! Светителю отче Клименте, благослови ни! Преподобни отче Иоане Рилски, благослови ни! Светителю отче Саво, моли Бога за насъ! Все светии български и сѣрбски, помогнете ни! Всевишни Господи Боже, вдѣхни ни Твоя Светъ Духъ! Просвѣти ума ни съ истината, сгрѣй сѣрдцата ни съ любовъ, пробуди, съедини, оживи, възкреси нашитѣ души! Дай ни истински образъ на покаяние! Прости ни грѣховетѣ, съ които обидихме много Твоето вѣчно величие и потѣпкахме любовта Ти! Та, опростени, просвѣтени, съединени и оживени, да можемъ достойно да славимъ Тебе, Бога на любовта, Отца и Сина и Светаго Духа, Троица Единосжщна и Животворяща, сега и во вѣки вѣковъ. Аминъ.

Грижитѣ за детето.

Грижитѣ за детето сж добре осъзната у насъ, ако се сжди по официалното чувствуване на Деня на детето, по участието на всички отговорни фактори въ това празднество, както и по усърдието на Съюза за закрила на детето и на отдѣлнитѣ дружества, които иматъ ръководството на голѣмото и благородно дѣло, да се създадатъ повече разбираие и благоприятни условия за отглеждане и възрастване на детето. Нѣма съмнение, че българското дете трѣбва да бжде въ центъра на грижитѣ, които се полагатъ за създаване на физически и духовно здраво поколение. Особено у насъ това е необходимо, защото при нашитѣ економически и културни условия не можемъ да не признаемъ, че детето е много пренебрѣгнато, а съ това е занемарена една важна задача, която всѣко човѣшко общество трѣбва да осъществи: да се направи възможно възрастването на едно здраво, издръжливо, кораво, духовно и национално устойчиво и просвѣтено поколение. Само така може да се осъществи, по пѣтя на едно разумно развитие, по-висшъ типъ на гражданинъ и човѣкъ, по-висша форма на обществено сжществуване.

Тази задача стои предъ едно общество като едно изискване на общественото самозапзване и развитие. Тя изхожда отъ вътрешната морална сжщностъ на обществения животъ, тя изразява едно морално начало на човѣшкото общество.

Човѣшкото общество въ своята природа и сжщностъ, по своя произходъ, е една нравствена общностъ. Този социологиченъ възгледъ не се сподѣля отъ нѣкои сѣрди, предимно материалистично мислящи, но той еднакво се приема отъ всички въ неговия практически смисълъ и значение. Обществото има дълга да полага смислени и системни грижи за физическия, мораленъ, духовно-културенъ напредѣкъ на отдѣлнитѣ личности и на цѣлата общностъ.

Грижитѣ за детето сж грижи за самото общество. Детето открива единъ важенъ проблемъ, единъ социаленъ проблемъ отъ първостепенна важностъ. Защото детето, т. е. утрешниятъ човѣкъ и гражданинъ, творецъ и създатель, продължителъ на живота и строителъ на семеенъ и общественъ животъ и благополучие, изисква всестранна грижа както за неговото физическо отглеждане, тѣй и за неговото правилно духовно индивидуално възрастване и социално възпитание. Грижитѣ за детето не се изчерпватъ само съ едно изискано научно физическо отглеждане. То е много необходимо. Достатъчно е да се съобразятъ статистическитѣ данни за голѣмата смъртностъ на децата у насъ, за да се разбере, че е потрѣбно да се внесе много здравна просвѣта и специална детска хигиена въ нашитѣ семейства, да се потърсятъ възможности за създаване на

по-благоприятни условия за физическото отглеждане и възрастване на българското дете. И при това статистически данни, които имаме на ръка, далеч не дават пълна представа за действителното положение на българското дете. При тежките условия на живота детето е пренебрегнато и изоставено. Да ли това дете ще стане здрав мъж, който да понесе надеждитъ, идеалитъ и мечтитъ на цѣль народъ?

Нѣма съмнение, че българското селско и градско дете ще трѣбва да бѣде обкръжено отъ просвѣтената грижа на майката и семейството, на обществото и държавата, за да се създаде единъ здравъ и жизнерадостенъ човѣкъ и да се запази българската народна сила.

Къмъ тѣзи грижи, обаче, ще трѣбва да се прибавятъ и други, сѣщо тѣй важни и безусловно необходими грижи. Не бива да се забравя душата на детето, невинната и чиста душа, която е радостъ на живота и чаръ на семейството. Отъ рано още детската душа трѣбва да се насочи правилно къмъ добродетели и идеали. Тя е разкрита винаги за тѣхъ. Ще трѣбва само да съдействуваме да се облчи чистата душа отъ обилната свѣтлина на доброто. Нека, обаче, се знае, че нѣма пжтъ за въздействие върху детската душа извънъ религията. Единствено вѣрата може да укрепи детската душа. Безъ вѣрата детската душа ще линѣе и вехне.

Всѣки, който се счита призованъ да полага грижи за детето, трѣбва да познава детската психика. А най-обикновеното наблюдение върху проявитъ на тази психика убедително ни сочи религията като сила за правилно и разумно възпитание на детето.

Тежкънъ грѣхъ е, следователно, по отношение на самото дете и на обществото да се лиши детската душа отъ вѣрата и привързаността къмъ Христа Бога, отъ вѣрата въ добродетелта, колкото и да сж наивни детскитѣ представи за тѣхъ. Лиши ли се детето отъ обаянието на небето и отъ свежата сила на религиознитѣ образи и представи, душата му ще се закрие за радостта и празника на вѣрата, а сърдцето ще изстинее.

Грижитъ за детската душа сж грижи за самото общество. Детето е бждещиятъ човѣкъ, свѣтътъ, който идва. Този свѣтъ ще бжде такъвъ, каквито бждатъ хората, които днесъ сж деца. Децата отъ днесъ сж хората отъ утре, строители на утрешния день. Изоставимъ ли децата днесъ, готвимъ опасностъ за утрешния день.

Поради това, Св. Синодъ на Българската църква още преди нѣколко години се отнесе къмъ Съюза за закрила на децата съ пожеланието да не изпуска той отъ погледа си и грижитъ за религиозното възпитание и възрастване въ вѣрата на българското православно дете. Св. Синодъ бѣ изразилъ надеждата, че ще се измѣни чл. 3 на Устава на Съюза, който забранява всѣка религиозна пропаганда между децата, а подъ това се разбира изобщо всѣко религиозно въздействие. Разбира се, че не бива да се допуска каквато и да е инославна религиозна пропаганда между децата. Но религиозното православно-християнско възпитание на нашето дете не е религиозна пропаганда. Защото българското семейство и народъ сж православни, а Българската православна църква е народна.

Върѣки това, обаче, чл. 3 отъ Устава остана непромѣненъ. Ето защо, ние пакъ напомваме, че само съ грижитъ за физическото отглеждане и укрепване на детето нѣма да се постигне резултата, който се желае и за който се полагатъ толкова усилия. Трѣбва да се укрепи душата на детето чрезъ вѣрата въ Христа Бога, най-големия приятель на детето, та и Родината по-късно да се радва на добри чеда, които ще знаятъ да я обичатъ и да ѝ служатъ.

Не прѣчете на децата да отиватъ при Христа, защото ще се намѣрятъ зломислящи хора, които ще ги съблазнятъ по-късно и „ще ги отклонятъ отъ думитъ на разума“ (Притч. 19, 27).
К.

Между народа.

Лжчи слънчеви играятъ по широката грждъ на Дунава, кплятъ се безгрижно въ хладната мжтна вода и—освежени—галятъ челата на млади и стари. Радостъ грѣе по душата на ломчане. Погалени сж тѣ отъ топлинѣ лжчи на слънцето, ободрени сж отъ сърдечната речъ и отъ горещата молитва къмъ Бога на своя духовенъ баша, Негово Високопресвещенство Св. Видинския митрополитъ г. Неофитъ, очаровани сж отъ пѣснитѣ на студентския хоръ при Богословския факултетъ. Празникъ свѣтълъ е днесъ за китния крайдунавски градъ Ломъ.

Познайникъ отколененъ ми казва: „Най-просвѣтенитѣ граждани и най-големитѣ капацитети въ музиката сж въ възторгъ отъ студентския хоръ. Заявяватъ, че гласовиятъ ансамбълъ е сполучливо подбранъ, че хорътъ въ всѣко отношение е *великолепенъ*, особено въ пианисимото, че *кросота* се лѣе отъ цѣлия хоръ, стѣпилъ яко на мощна октава, че общото впечатление отъ изпълненитѣ духовни и свѣтски пиеси е *поразително*, че ефектитъ отъ динамичната окраска, дадена отъ диригента (студентъ богословъ) сж *поражаващи*, че всичко е изпълнено *стегнато, дисциплинирано, съ най-финна динамика*. Съ този хоръ църковната управа може да направи чудеса. Той е гордостъ за Църквата ни. Софийската катедрала ще привлече богомолци отъ цѣла България, за да чуятъ дивното пѣние на студентитѣ богослови и да се помолятъ на Бога съ просвѣтнали души“.

Неотколененъ познайникъ мой евангелистъ продума: „Вие—православнитѣ—имате право да ликувате. Цѣль градъ увлѣкохте подиръ себе си. Само за *дѣдо Владика* и за *богословския хоръ* приказватъ ломчане. Съ молитва, думи и пѣсень събудихте заспалитѣ, ободрихте всички, поведохте къмъ Христа мисълта и на млади и на стари. А ние—евангелиститѣ—продължаваме да се самоизядаме. Сѣнката на миналогодияния съборъ въ Лжджене все още е гжста и угнетява душитѣ. И ето, безлики ржце се протягатъ отъ тази сѣнка и душатъ *живитѣ* между евангелиститѣ. „Зорница“ пише противъ „Християнски реформаторъ“, „Хр. реформаторъ“ пише противъ „Зорница“, евангелски пастири взаимно се охуватъ, издаватъ брошурки и листове хвърчащи единъ противъ другъ... Ужасъ и безумие цари въ евангелиститѣ.“

Вижте тази брошурка, издадена отъ евангелски пастири противъ пастиръ П. Мишковъ. Тя свидетелствува за „силата“ и „чистотата“ на евангелизма въ България. Въ застой е, въ застой и въ опасностъ е евангелизъмътъ въ България. „Християнски реформаторъ“ (бр. 19) не скрива тази истина. Той заявява:

„Българскиятъ евангелизъмъ е въ застой, въ опасностъ. Това се вижда катадневно въ живота на църквитѣ ни, вижда се и въ съборитѣ ни. Лани Евангелското дружество броеше надъ 800 членове и имаше надъ 47,000 лв. внесени членски вноски, а тази година числото на членоветѣ е едва 424 и сж внесени около 22,000 лв. членски вноски. А отъ тѣзи 424 души на събора на българското евангелско благотворително дружество, състоялъ се въ София по Великденъ, бѣха представени само 254 души отъ 85 пълномощни.“

Нима това не е застой? Нѣщо повече, — това е показъ сждбовенъ за евангелизма въ България. Основитѣ

на евангелизма сж подкопани. Евангелистическата постройка се люлѣ безспирь отъ лични домогвания и отъ липса на духовно единство. „Зорница“ заявява, че „дисидентнитѣ течения — теософи, дъновисти, адвентисти и други, които подяждзаха доста и евангелскитѣ църкви, сж изгубили притегателната си сила за евангелиститѣ.“ Това не е вѣрно. Тѣзи течения не сж обезвредени. Па и да сж обезвредени напълно, не е премахната по-страшната за евангелизма опасностъ — *модернизъмътъ*.

— Нима Вие още твърдите, че има модернизъмъ въ евангелскитѣ религиозни общини? „Зорница“ опроверга тѣзи шепотни и ги смѣтна за хулни. Кому трѣбва да вѣрваме ние — православнитѣ, запитахъ моя събеседникъ?

— Вѣрвайте на фактитѣ. Четете и „Зорница“ и „Хр. реформаторъ“, сравнявайте, провѣрвайте. Фактитѣ, които Ви посочихъ при предишната наша среща, не сж опровергани, нали? Ето и други факти.

„На Великденския съборъ модерниститѣ се обединиха и откриха фронтъ противъ ортодоксалното вѣрване. Тѣ промѣниха устава, нагодиха го къмъ своитѣ модернистски вѣрвания, за да задържатъ въ ръцетѣ си властѣта, управителното тѣло. Преди години се намѣриха хора, които отнесоха *младежкитѣ християнски дружества въ водитѣ на православието*, сега пъкъ други водятъ българския евангелизъмъ въ водитѣ на модернизма... Много отъ младитѣ проповѣдници сега не вдъхватъ довѣрие. Едни сж се записали студенти по право въ Софийския университетъ, други сж влѣзли въ организации чужди на евангелизма, трети сж карьеристи, четвѣрти не знаятъ какво вѣрватъ и какво проповѣдватъ. Да, да — модерниститѣ сж въ настѣпление. И сж опасни, защото не сж поне честни, като безбожницитѣ, и не изказватъ открито и искрено своитѣ вѣрвания.

„*Модернизъмътъ* не е изначаленъ въ България. Донесоха го преди години американски мисионери. Тѣ ни събраха на конференция въ Самоковъ. Трима отъ тѣхъ ни четоха лекции цѣли десетъ дена, за да ни боядисатъ съ нова боя. т. е. да ни направятъ модернисти. Казвахъ ни:

„Въ Библията има Слово Божие, но има и басни, анекдоти, еврейски приказки, нечисти книги. Исусъ Христосъ не е Богъ. Кръвта Му не спасява. Нѣма второ пришествие, нѣма вѣченъ адъ и вѣченъ рай. Безнравствено е да се вѣрва, че *Единъ* е трѣбовало да умре за всички, за да ги спаси. Човѣкътъ е жалка жертва на обстановката. Той може съ свои сили да подобри и живота и себе си“.

„Това и много такива дивотии ни преподадоха за десетъ дена тѣзи американски мисионери. И единъ отъ тѣхъ даже се ядосваше, че *българитѣ имали дебели глави, та не можели лесно да схващатъ*. Нѣкои пастири възприеха новото и благодариха Богу за „*Новата свѣтлина*“. Други се противопоставиха, негодуваха, опълчиха се противъ модернизма, запазиха старото богословие. Питахме се: „Какво да правиме“? Едни казаха: „Какво ще правиме ли? Ще ги слушаме. Тѣ сж наши мисионери. *Тѣ плащатъ*.“

„*Маркъмъ* почна да списва „Семе“, „Полетъ“, „Свѣтъ“ и да пише въ „Зорница“ въ чистъ модернистски духъ. Гавръше се той съ Духъ Св., нарече Го *братчето* на Исуса и пр.

„Г-нъ Р. Томсънъ не бѣ модернистъ и затова си подаде оставката отъ мисията. „Не мога да изневѣря на моя Спасителъ, казваше той. Не мога да се храня на обща трапеза съ мисионери-модернисти“. Той умрѣ отъ мъка, защото видѣ какъ модерниститѣ рушатъ онова, що бѣ градено цѣли 50 години.

„И така, проповѣдитѣ и статитѣ, вестницитѣ и книгитѣ на евангелисти-модернисти обезвѣриха много млади отъ двата пола, направиха ги безвѣрници, разпокъсаха об-

ществото ни на два лагера, опорочиха съборитѣ ни, закъсиха съ *закваска-модернизъмъ* и пастири и миряни. Стигнахме до тамъ, че единъ пастирь отъ София заяви:

„Ако почна да говоря въ моята църква противъ модернизма, то половината отъ слушателитѣ ще избѣгатъ, защото сж модернисти“.

„И отъ амвонитѣ на нѣкои евангелски църкви се произнасятъ модернистически проповѣди за „Голготския мжченикъ“, за „Дърводѣлеца отъ Назаретъ“, за „Социализма като християнска динамика“, за „Еволюция“ и др. „Зорница“ ни препоръчваше творбитѣ на „Фоздикъ“, най-големия модернистъ въ Америка, и го сочеше като духовенъ вождъ на младитѣ. Единъ кржжеецъ отъ почтени евангелистки изучава книгитѣ на модерниститѣ и агитира между евангелиститѣ да възприематъ новото богословие. Въ недѣлното училище на първата евангелска църква въ София открито се насажда ново богословие, модернизъмъ.

„Книгата на Андрей С. Цановъ, *Основнитѣ учения на християнството и безвѣрието* (1922 г.), издадена отъ група евангелисти, пастири и миряни, е най-силниятъ свидетель, че въ евангелскитѣ религиозни общини се шири модернизъмътъ. Въ тази книга е посочено каква е сжчината на модернизма, кой го е донесълъ у насъ, кои сж го разпространили и какви сж последицитѣ отъ него. Факти, факти Ви съобщихъ. А Вие сждете сами за тѣхната значимостъ“.

*

Моятъ познайникъ-евангелистъ млъкна. Думитѣ му завладѣха съзнанието ми. Въ тѣхъ зърнахъ горчевина и искреностъ, разочарование и надежда. Ще изживѣятъ ли евангелиститѣ развихрилата се срѣдъ тѣхъ озлобеностъ? Не знамъ. Утрешниятъ день ще покаже сждбинитѣ на евангелизма въ България.

Д.

Плодетъ на лошото възпитание.

Презъ близкитѣ изтекли дни бѣхме свидетели на рѣдко повишено настроение, на известенъ общественъ делириумъ въ връзка съ посещението и посрещането на мексиканския пѣвецъ Хозе Мохика. Софийски жени и момичета побързаха не да подчертаятъ, а да навратъ просто въ читѣ ни своята безсрамна еротичностъ, лекота, бездѣлие и изобщо полова извратеностъ, достойна за перото на единъ Блохъ. Това тѣхно изстѣпление даде поводъ да се изпълни пресата съ проявитѣ на друго изстѣпление — журналистическо, печатно, което сжщо ни даде доста перли, не по-малко срамни. Видѣлъ положението си застрашено отъ безумната агресивностъ на жени, „силниятъ“ полъ побърза да засвидетелствува чрезъ вестникарскитѣ статии силата си — въ лошото. Така всички статии, които се появиха (освенъ прекрасното, сбито и сериозно писмо на Д-ръ Захариевъ въ в. „Зора“), дойдоха само да разлѣятъ и разнесатъ вонята по всички крайща на отечеството ни. Описанията бѣха такива, че човѣкъ съ що-годе усетъ и чувство за свенъ си запушваше носа. *Истинското морално възмушение никога не би се заело така страстно, подробно и преувеличено да описва станалото*. Но тукъ въпросътъ бѣше да се отклони вниманието на обществото отъ истинскитѣ виновници за скандала и затова нѣкои отъ крадцитѣ побързаха да извикатъ „дръжете крадеца!“ Защото явно е, че *това, което стана на гарата и въ казиното, не е нито случайно, нито безъ причина*. Плодъ е то на дълговременно и много-

странно въздействие и възпитание и е само една поръзка форма на това, което отдавна вече ни забикаля и залива. Отдавна вече срѣдъ нашитѣ сестри, па и майки, се увеличава числото на ония, които не знаятъ нищо свето въ свѣта, които чистотата считатъ предразсѣдъкъ, вѣрността — вериги, свенливостта — останалостъ, труда — товаръ. Отдавна тѣ сж започнали надпреварване въ всичко порочно, низко, извратено у мъжа.

Така ги възпитаваме и така ги харесваме.

Пресата ни и книжнината ни се пълни съ отровни порнографни описания на порочното въ живота, поднася го разукрасено, примамно като естествено. Душитѣ на младитѣ — еднакво жени и мъже — се щавятъ въ тази атмосфера, свикватъ на „силни“ преживѣвания, които сетне търсятъ и въ живота. Дѣлото, жертвата, самотвержениятъ подвигъ и творчество не се и хроникиратъ. Тѣ сж за пресата нѣщо незначително и даже безполезно. не гжделичатъ ничий животински инстинктъ и не пълнятъ ничия кесия. Работата за опомняне, за трезвостъ и смисленостъ, за овладяване инстинктитѣ и издигане Бога въ душата на всѣкиго се счита „попщина“ и „мракъ на вѣковетѣ“.

Такова е „възпитанието“ и на втория мощенъ факторъ днесъ — *киното*, което довършва моралното убийство, а има срѣдствата и възможноститѣ да бжде великъ образователенъ и морално възпитателенъ факторъ. Днесъ тамъ ще видимъ всичко: любовни срещи на омжени жени и мъже, ненаказани крадци и разбойници, изпращани съ ржкоплекания, безкрайни любовни цѣлувки, безсрамна голота, всѣкаквъ видъ мошеничества, афери и „геройства“. И това младежката душа го диша, поглъща го, трови се отъ него, заживѣва въ нереаленъ, напрегнатъ, трѣскавъ свѣтъ на мигновени настроения и положения. Нервитѣ се възбуждатъ и напргатъ до скжване, за да се уталожватъ сетне съ — развратъ. „Така подъ влияние на кината, обърнати въ училища за морална поквара и мѣста за будене на еротичната фантазия, младитѣ, тръгнавши изъ хлъзгавия пжтъ, зтѣватъ съ всѣка крачка все повече въ тинята и биватъ загубени за живота и за светитѣ и чисти идеали, които трѣбва да въодушевяватъ и да напжтвуватъ развитието. Така, вмѣсто да вървятъ изъ пжтя на социалното дѣло, на стремежа къмъ лична и обществена работа, изъ пжтя, по който се формира чувството за самостоятелностъ, за волево обладание, отъ които качества се издига найценното въ човѣка — нравствениятъ характеръ — тѣ тргватъ по наклонната плоскостъ, която ги ввлича въ тинята на общественото блато. При опомняне съзнаватъ, че още приживе сж се самоубили. За тѣхъ остава скритъ и непознатъ животътъ, пълниятъ животъ съ действителната и истинска радостъ, животътъ на сладката мъжа и щастливото литване отъ идеалъ къмъ идеалъ“ (Д-ръ В. А. Мановъ: „Трагедията въ духовното развитие на юношеството“).

На това кино стана жертва тия дни националната ни честъ и то въ сжщото време, когато бедната ни държава отново пое задълженията предъ чужбина за доставка на филми въ тѣзи тежки дни. Нашитѣ момичета не знаятъ името на всички писатели, художници, музиканти, творци-титани, но въ киното научаватъ да примиратъ въ страстенъ копнежъ по мексиканци и да си правятъ капища отъ афторитетитѣ на филмови артисти.

На трето мѣсто идватъ *модернитѣ танци* като проява на все сжщия нагонъ къмъ леки, постоянни, задаващи полови наслади. Чиститѣ народни хора, лекокрилата предишна пърхаща радостъ е замѣнена съ къл-

чения, донесени ни предъ и следъ войната отъ черни сенегалци, които така си отмъщаватъ на културна Европа за израждането имъ чрезъ спиртни пития. Нѣма вече кой да се въодушевява отъ Елинъ-Пелиновитѣ Христина и Дѣбака въ „Ржченица“. Сега гледаме голата Жозфина Бекеръ. *Джазъ бандъ, ревию, операта, циркъ* — не крещатъ ли неистово около насъ, не измѣстватъ ли, не надсмиватъ ли се обидно надъ сериозния, възпитаващия театъръ, театъръ на дълбоката човѣшка трагедия, на крилатия стремежъ? Нему не върви. Той гасне, пусгѣе. „По улицата кжси шикозни рокли, дълбоки деколтета, полупрозрачни прилепаали маркизети. Млади невръстни момчета и момичета съ видима наслада гълтатъ тия пикантни зрѣлища. Мирзмата на най-разновидни парфюми упорито дразни носа и навежда на мисли и усещания, които търсятъ незнаниято.“

И ето явяватъ се модернитѣ танци и отгукъ всичко тргва стремглаво надолу. Умътъ се помрачва. Волята се парализира. Младежтъ губи всѣкаква морална устойчивостъ. Страститѣ наддѣляватъ надъ всичко и накрай, неспособенъ на съпротива, съ болезнено любопитство, той става слѣпа жертва на Венера...“

(Д-ръ Н. Шпетеръ).

Прибавете къмъ всичко това разнитѣ *компани* за разгулъ, за осмиване всичко човѣшко, за леки, плоски шеги, закачки пустословия. Прибавете *журове и чаюве*, „*весели части*“ на забави, и все ще имате една малка представа за факторитѣ, които изграждатъ нашия характеръ и морално съзнание. До тѣхъ се нареждатъ още срамни вертепи: *кабарета, гръчми, дансинги*, за да допълнятъ картината и да доунищожатъ и сетнитѣ останки отъ свестъ и съвестъ.

Е добре — това всичко е постоянно срѣдъ и около насъ. То живѣе, действува и заразява — търпяно, одобрявано, похвалявано, гръмко рекламирано. Подъ сѣнката му, въ поритѣ му израстватъ цѣли поколения. Бждещето на нацията ни се откърмва тамъ. Бждеще черно, зловещо, срамно. Бждеще позорно за славното минало на народа ни; позорно за подвига на Паисия, Софрония, Неофита, Илариона; позорно за кръвната жертва на героитѣ въ историята ни, позорно за божествената искра въ насъ, за гласа и Духа Божий, Който ни зове къмъ опомняне.

Колцина потрѣпнаха отъ този позоръ? Колко вестници отъ тия, които се възмутиха сега, излѣзоха открито, доблестно да го заклеятъ и посочатъ на общественото съзнание? Колцина журналисти, които, както посочихъ, и сами иматъ тукъ вина, излѣзоха да предупредятъ и предпазятъ? Когато Църквата ни съ печатно слово и отъ амвона надига гласъ за повече моралъ, повече разумъ, повече религиозна съвестъ, колцина излѣзоха да ѝ подадатъ ржка?

Преструваме ли се или наистина не виждаме, че *възпитанието*, което получаватъ нашитѣ девизи днесъ, не ще даде светици, не ще даде Мария Магдалина и Перпетуа, Моника и Мария Египетска, нито Пенелопа и Дездемона, Корделия и майката на Гракхитѣ, не ще даде трудолюбиви, смислени, трезви, вѣрни, свенливи, богобоязливи гражданки, а ще даде само — посрещачки на Хозе Мохика?

Вѣчно ли ще чакаме да ни удари горничятъ прагъ, за да видимъ долния!

Д. Пеневъ.

Любовта споредъ Маркса.

(Гл. ст. на Ф. Стенунъ: Любовь „по Марксу“. Сп. „Н. Градъ“, № 6, стр. 12-27).

Сатанинският походъ на болшеvizма унищожавя, преди всичко, религиозно-нравственитѣ центрове и задръжки въ душата на човѣка. На мѣстото на поруганитѣ кумири и потѣпки ценности болшеvizмътъ, т. е. марксизмътъ въ неговата руска редакция, иска да постави нелепитѣ догми на своитѣ идеолози. Днесъ цѣла Русия прилича на подготовителенъ класъ, на забавачница, въ която децата пѣятъ въ хоръ азбуката на марксизма. Голѣмата духовна култура на Русия е унищожена въ името на Маркса и Ленина.

Справедливостта изисква да подчертаемъ, че Марксъ самъ, едва ли си е представлявалъ бждещата перспектива на комунистическата революция въ тия ужасни и юродиви форми, въ които тя ни бѣ дадена отъ неговитѣ руски ученици, но несъмнено е, че, за да тръгне по този страшенъ и смраденъ пжтъ болшеvizшката властъ, е виновенъ пакъ Марксъ. И вината му се състои въ това, че той отрече и потѣпка *духа*. Марксъ е най-голѣмиятъ *духоборецъ*, който човѣциката история знае. Учителътъ на Маркса, Хегелъ, твърдо вѣрваше въ духътъ, като подъ това понятие разбираше въ края на краищата Бога, разбира се, не обикновения Богъ на простодушното религиозно съзнание, а Богъ преминалъ презъ сложния критически апаратъ на философското мислене. Марксъ отрече духътъ, затова и опустошенията, които вършатъ мюсюлманскитѣ орди на неговитѣ последователи въ областта на духа, сж грамадни и ненадминати отъ никого. Тѣ особено ярко сж доловими въ областта на новия общественъ и личенъ моралъ, който болшеvizмътъ насажда. Новото въ тоя моралъ е това, че той е отрицание на всѣкаквъ моралъ, т. е., че той е немораленъ отъ начало до край. Това е единъ моралъ, който отрича злобно всички духовни основи на живота и който, вмѣсто да изкоренява „буржоазнитѣ мерзости“, както той си въобразява, увеличава ги до небивали размѣри. Нека проследимъ това въ сферата на брачнитѣ отношения, тъй както тѣ се слагатъ въ СССР.

Проблемата за семейството е твърде сложна. Религиозно-социалната мисълъ на християнското сръднѣвѣковие е аскетична: висшето предназначение на жената е монастирътъ. Вънъ отъ монастира е бракътъ, разбираенъ още отъ времената на блажени Августина като таинство. Първия ударъ на това разбиране нанесе Лютеръ, като лиши брака отъ неговото сакраментално значение. Следъ туй се появи гражданскитѣ бракъ въ края на 18 и началото на 19 в. Това е кратката история на „буржоазния“ бракъ. Въ него жената е „закрепостена“, „арестувана“, споредъ Маркса, затова той трѣбва да бжде разрушенъ и любовта освободена.

Но сжщността на съветското брачно законодателство е не въ стремежа да бжде освободена любовта като такава, а да бжде тя отново заробена, закрепостена отъ комунистическата държава. Съветската властъ постави брака не само вънъ отъ благословението на Църквата, но като че и вънъ отъ надзора на държавата¹⁾. Тя създаде т. н. „фактически бракъ“. Проф. Маклецовъ посочва²⁾, че институтътъ на фактическия бракъ (неговитѣ

достатѣчни за сждопроизводството признаци сж: факта на съжителството, общата квартира, взимната материална поддръжка, съвмѣстното възпитаване на децата и т. н.) е извикалъ страшна забърканост на понятията, като е легализиралъ въ края на краищата (споредъ признанията на съветскитѣ юристи) не само многоженството, но, отъ гледна точка на мъртвата буква на закона, даже и кръвосмѣшенето.

Всичко това е безспорно вѣрно: не подлежи на никакво съмнение, че съ установяване института на „фактическия“ бракъ и упоритата проповѣдь за свободната любовъ съветската властъ създаде и за себе си единъ непроницаемъ мракъ въ сферата на любовнитѣ взаимоотношения на своитѣ граждани.

Съветското брачно законодателство има за целъ да культивира една безотговорна *бекарска психология* не само сръдъ партийдцитѣ, но, по възможность, и у всички граждани въ СССР. Бекарииа по-лесно можешъ да свържешъ и съ партията и съ клуба, отколгото женения. Той по-лесно може да бжде премѣстенъ въ апарата, да бжде преведенъ отъ Кримъ въ Сибиръ и обратно. Живѣй, както искашъ, иска да каже съветското брачно законодателство, само да не прѣчишъ на „соц-строителството“. Любовни трепети, страдание, ревност — всичко това е празна работа. За страданията на оногова, когото ти си хвърлил въ смъртно отчание и непреодолима скръбъ, отговорности не носишъ. Тия нѣща сж „буржоазни предрасждѣци“. нѣщо съвсемъ ненужно и даже вредно, вредна надстройка надъ голъ природенъ фактъ на половитѣ отношения.

Ето защо, най-страшната роля, която принципиалното духоборчество на болшеvizшкия марксизмъ изигра, това е ролята му въ областта на брака, това сж болшеvizшкитѣ „постижения“ на „любовния фронтъ“. За потресающитѣ размѣри на тѣзи „постижения“, нищо не свидетелствува съ такава сила, както произведената отъ Хелдмана сръдъ учащата се пролетарска младежъ и публикувана още въ 1923 г. анкета. Тукъ утрешнитѣ „творци“ на социализма предлагатъ следнитѣ рецепти за половъ животъ: Държавата да уреди домове за свиждане, дето здравитѣ съветски хора отъ двата пола да могатъ свободно да се сръшатъ и да се плодятъ за славата на социализма. Това сж мъжки предложения. Женскитѣ пжкъ сж още по-страшни. Много студентки се оплакватъ, че „другарьтъ“ още е твърде грубъ и сивъ за идейна любовъ и, че служи на социализма по-леко, ако не е свързанъ съ семейство. Уважаемитѣ „другарки“ предлагатъ на широко да бждатъ практикувани абортитѣ, „даже до тридесетъ пжти, ако стане нужда“, препоржчватъ съжителството между „другарки“ и „колкото и да е отвратително това“... — онанизма.

Пролетарскитѣ агитатори се хвалятъ на лѣво и дѣсно, че въ царството на социализма се водѣла системна борба срещу проституцията. Никаква борба, обаче, въ сжщность въ тоя смисълъ тамъ не се води, защото цѣлото съветско брачно законодателство не е нищо друго, освенъ единъ вдѣхновителъ на проституцията въ най-широки размѣри.

Всѣко обезличаване на любовта, въ края на краищата, е вече проституция. Цѣлитѣ болшеvizмъ е построенъ на отричането абсолютното значение на личността. И това отричане е само резултатъ на марксизмското отрицание на духа. На почвата на това отрицание радикалната борба съ проституцията е невъзможна и безсмислена. Затова и ние ще завършимъ тия редове съ думитѣ на единъ руски комунистъ: Любовта споредъ Маркса „не е любовъ, а свинство“.

1) Ср. Die Zivilgesetze der Gegenwart. B. IV. Abt. I. Erste Lieferung: das Familienrecht der Sowjetrepublik, Prof. D-r H. Freud.

2) Maklezov, Ehe und Familie in Sowjetrußland Hochland.

Замина си горе още единъ примѣренъ християнинъ.

Миналия вторникъ, заранѣта, тихо почина въ столицата, на 84 годишна възраст, бившиятъ дългогодишенъ народенъ учителъ, чиновникъ въ Върховната смѣтна палата, помощникъ-кметъ на София и църковенъ настоятелъ на храма „Св. Николай Софийски“ г. Атанасъ попъ Петровъ, родомъ отъ с. Либяхово, Неврокопска околия.

Наистина, всѣка човѣшка смъртъ причинява скръбъ, но смъртъта на добритъ хора причинява особена такава. За добритъ, следъ смъртъта имъ, тжгуватъ и плачатъ не само домашнитъ имъ и роднинитъ, но и всички, които ги познаватъ. А починалиятъ Атанасъ п. Петровъ бѣ не само много добъръ, но и единъ отъ най-добритъ хора. За него всички могатъ само добро да говорятъ. Той бѣ единъ рѣдъкъ, съ силна вѣра християнинъ, единъ отличенъ църковникъ и пѣвецъ, единъ достоенъ синъ на родната църква. Тихъ и кротъкъ, скроменъ и смиренъ, състрадателенъ и милосърденъ, благороденъ, сърдеченъ и нѣженъ въ обращенията си, той спечелваше уважението и обичаята на всѣкиго още при първа среща. Но добротата, която винаги се разливаше и сияеше по хубавото му лице, правѣше го особено миль и пленителенъ. Душата му бѣ украсена съ всички духовни добродетели. И ако въ дѣлото на религиозно-нравственото възпитание трѣбва да се сочатъ съвременни образци на вѣра, благочестие и родолюбие, за такъвъ образецъ непремѣнно трѣбва да бжде посоченъ и покойниятъ Атанасъ п. Петровъ, който, въплъщавайки въ себе си евангелскитъ добродетели, съ своя напълно християнски животъ указваше силно влияние на близки и познати. Така, на примѣръ, той е въздействувалъ, най-напредъ, на цѣлото си семейство, като своята вѣра и благочестие е предалъ на синове и дъщери, снахи и зетъове, внуци и правнуци и на цѣлия си родъ, отъ който бѣ почитанъ като ветхозаветенъ патриархъ.

И като народенъ учителъ-педагогъ, наченалъ своята дейность още въ епохата преди освобождението, и като държавенъ служителъ, и като църковенъ деецъ, покойниятъ цѣлъ се бѣ посветилъ да служи на отечеството и църквата, и винаги, въ всички служби, е билъ примѣренъ въ всѣко отношение.

Но туй, което най-добре го характеризира като идеаленъ християнинъ, това е неговото любвеобилно и отзывчиво сърдце, което го заставяше да се радва съ радващитъ се и да плаче съ плачещитъ. Той живѣше съ тжгитъ на болнитъ, на беднитъ и на безпомощнитъ сираци, и утѣха намираше, само когато можеше да имъ помогне съ нѣщо. Не по-малки страдания му причиняваха и духовно нищитъ, особено децата, които растѣха далечъ отъ вѣра и църква, и правѣше възможното да бждатъ тѣ осияни отъ духовна свѣтлина.

Актъ на туй негово добро, отзывчиво и състрадателно сърдце бѣ и дарѣтъ отъ 250,000 лв., който той преди четири години поднесе на Българската църква, за да се образува при Св. Синодъ фондъ, лихвитъ на който всѣка година да се употребяватъ за купуване дрехи и обувки на беднитъ ученици въ Либяхово, за насърчение на младото поколение тамъ въ благонравие, родолюбие, просвѣта и добротворство, чрезъ раздаване на поучителни (предимно религиозно-нравствени) книги, и за една пълна стипендия на благонравно и примѣрно бѣдно българче отъ Либяхово или отъ друго мѣсто на Неврокопска епархия, за да следва въ духовна семинария и богословския факултетъ.

Самъ не-богатъ и живѣещъ твърде скромно, само съ пенсията си, покойниятъ винаги мислѣше за беднитъ и, както самъ казваше, правеше нови спестявания за тѣхъ — за учре-

дяване новъ фондъ. Но на Бога, предъ очитъ на Когото замисленото отъ покойника добротворно дѣло е вече извършено, угодно било да го повика вече при Себе Си, за да му каже: добрий и вѣрний рабе, достатъчно вече си умножилъ даденитъ ти таланти. Въ малко си билъ вѣренъ, надъ много ще те поставя: влѣзъ въ радостъта на господаря си.

Така покойниятъ живѣ до последно издихание и умрѣ съ грижи за беднитъ и нещастнитъ, съ любовъ къмъ най-малкитъ Христови братя. Цѣлиятъ му животъ е низа отъ подвизи и добродетели. Затова мменно той, вѣрниятъ и достоенъ синъ на църквата и отечеството, служи за примѣръ въ всѣко отношение. Затова именно е тѣй голѣма и скръбъта за тоя миль, добродетеленъ старецъ.

Богъ да го приеме въ Своитъ небесни обители, Вѣчна му память.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

ОКРЖЖНО № 2134 отъ 8 април 1933 г.
на Св. Синодъ до Епархийскитъ началства
въ Царството: По въпроса — кой е енорийски
свещеникъ на дадено лице.

Ваше Високопреосвещенство,

Къмъ № 5848/1931 г.

Въ Св. Синодъ постъпиха отъ нѣкои Митрополини запитвания въ връзка окржжната наредба № 5848 отъ 21. VII. 1931 година относително това, кой е енорийски свещеникъ на дадено лице, и кога момъкътъ трѣбва да се счита за страненъ въ енорията.

Въ допълнение на горната наредба, въ заседаването си на 6. IV. т. г. Св. Синодъ реши да се дадатъ следнитъ разяснения:

1) Енорийски свещеникъ на дадено лице е онзи, въ енорията на когото лицето има мѣстожителството си. Той има право да получи вула и да извърши вѣнчанието. Едно лице може формално да се числи като жител на дадена община, а да има мѣстожителството си другде, макаръ да не е прекъснало връзкитъ си съ общината, въ регистритъ на която е записано, енорийски свещеникъ на това лице е онзи, въ енорията на когото то се е установило да живѣе.

Не може да се посочи точно опредѣленъ срокъ за придобиване на църковно мѣстожителство, защото сж възможни разни случаи. Трѣбва, обаче, да се знае, че лицето има мѣстожителството си въ дадена енория, ако се е установило тамъ да живѣе, или пъкъ тамъ да упражнява професията си, но не, ако то случайно или временно пребивава тамъ.

2) Страненъ е онзи момъкъ, който отива да живѣе въ енорията на момата. Въ такъвъ случай правото да получи вула и да извърши вѣнчанието е на енорийския свещеникъ на момата. Има случаи (обикновено по селата), когато вѣнчаването се извършва въ енорията на момата, а младоженцитъ отиватъ да живѣятъ въ дома на момъка. Въ тѣзи случаи момъкътъ не е страненъ. Правото да получи вула и да извърши вѣнчанието е на енорийския свещеникъ на момъка, а енорийскиятъ свещеникъ на момата ще вѣнчае по делегация.

Препоръчваме се и пр.

Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ:

† Видинский Неофитъ,

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Недопустимо и дръзко. Известно е, че нашите сънародници въ съседните държави през последните 15 години сж подложени на нечуван физически и морален гнетъ. Тъ сж изживани немилостиво, прави се всичко за тяхното асимилиране, и свободната българска държава въ лицето на своите правителства не смѣе даже да протестира не само предъ съответните правителства на съседните държави, но и предъ О. Н., защото такава една законна и човѣшка постъпка винаги се таксува като недопустимо вмѣшателство въ вътрешните работи на чужда държава. Нашите съседни при изпълнение на пъкления си планъ — да унищожатъ българското население въ предѣлитѣ на своите страни чрезъ избиване и асимилиране, искатъ да бждатъ оставени на спокойствие и никой нищо да не говори по това. Ето защо, когато законно съществуващите въ България родолюбиви и култ.-просвѣтни организации, ползувайки се отъ правата, които конституцията имъ дава, издигнатъ гласъ въ защита на поробените свои братя правителствата на тия съседни държави официално и чрезъ печата бързватъ да изкажатъ своите протести. Отъ такъвъ родъ бѣха протеститѣ на сърбитѣ по поводъ македонския съборъ въ Горна-Джумая, отъ сжщия родъ сж и протеститѣ на турци и гърци по поводъ празнуването на Одринската епопея. Нашите съседни, които сж отнели всички човѣшки и граждански права на поробените българи, искатъ съществуващия въ тяхните страни духъ на потисничество, да ни го наложатъ и въ свободна България. Духовни и военни лица у насъ по поводъ падането на Одринъ държали патриотични речи, тракийци манифестирали своите чувства къмъ поробена Тракия, и ето ти протести отъ турци и гърци. Значи ние нѣмаме право да протестираме срещу поробителитѣ, нѣмаме право да възпитаваме народа си въ родолюбие, нѣмаме право на това, което нашиятъ основенъ законъ — Конституцията — ни позволява. А тѣ, поробителитѣ — иматъ право да убиватъ, да затварятъ, да измѣчатъ нашите сънародници само защото сж българи.

Това е една логика, която ние не можемъ да проумѣемъ. Нѣкои балкански страни стигатъ до недопустима дръзостъ, като се мѣсятъ въ вътрешните работи на България. Срещу подобна дръзостъ нашиятъ печатъ трѣбва да реагира.

Какъ да се спаси свѣтътъ отъ гибель. Преди известно време Кентерберийскиятъ архиепископъ е организиралъ серия отъ сказки върху изхода отъ днешното забъркано положение въ свѣта. Тия сказки сж били предавани и по радиото и произвели силно впечатление въ английското обществено мнение. Въ своите сказки архиепископътъ се опитва да посочи корена на всички злини, които разяждатъ народитѣ въ Европа, и лѣкарството за спасяване свѣта отъ неминуема катастрофа, ако върви по досегашния пътъ. Сказчикътъ изтъкналъ, че днешниятъ хаосъ въ свѣта се дължи на *егоистичния национализъмъ*, който, издигайки въ култъ себепоклонничеството, не държи сметка за правата и интереситѣ на другитѣ народи. Този егоизъмъ създаде репарациитѣ и военните дългове, той предизвика нечуванитѣ въоръжения, нему се дължи свѣтовното спадане на земеделскитѣ продукти, благодарение на него днесъ въ Европа гладуватъ повече отъ 30 милиона християни.

Кентерберийскиятъ архиепископъ посочва само единъ пътъ, който ще доведе човѣчеството до спасителенъ изходъ, — това е пътятъ на премахване его-

истичния национализъмъ и тръгване по пътя на международната солидарностъ.

Коренътъ на злото е правилно посоченъ отъ бележития английски архиепископъ. Вѣрно е, че свѣтътъ днесъ не може да стигне до разбирателство и благодарение благодарение на егоистичния национализъмъ. Когато, по подобие на орела, рака и щуката — единъ народъ тегли нагоре, другъ — назадъ, а трети — надолу, много естествено е, че хаосътъ не може да се оправи. Егоистичниятъ национализъмъ е виновенъ за всички човѣшки злини днесъ, защото е противенъ на Христовото учение за единство и общностъ между човѣцитѣ. Човѣшкиятъ организъмъ добрува, ако всички негови членове сж здрави. Заболѣе ли единъ членъ, цѣлиятъ организъмъ ще страда. Сжщото е и съ народитѣ, които образуватъ човѣчеството. Щомъ едни народи сж свободни, а други робуватъ и страдатъ, миръ не може да има, щастието ще бѣга отъ свѣта, отъ днешното забъркано положение не може да се излѣзе, и човѣчеството ще продължава да страда.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Народното събрание прие на трето четене законопроектитѣ за закриване окръжнитѣ съвети, за физическото възпитание и за измѣнение закона за Тр. З. Ст.

— Завърнаха се отъ Женева министъръ-председателътъ г. Мушановъ и министритѣ Стефановъ и Гичевъ. Тѣ можаха предъ Финансовия комитетъ за облекчение финансовото положение на страната да издействуватъ: увеличение кредита на държавата предъ Б. Н. Банка, разрешение за издаване съкровищни бонове и намаление лихвитѣ на блокиранитѣ левове срещу иностраннитѣ ни задължения. Най-важната придобивка е, че се парира опита за финансовъ контролъ отъ ОН, надъ България.

— Състояха се конгреситѣ на желѣзничари, дружеството на западнитѣ покрайнини, читалищния съюзъ и др.

Югославянското правителство е преустроено. Уволненъ е министъръ Деметровичъ. Назначени сж за министри Томашичъ и Анжелиновичъ.

Ромънското правителство е дало свободна пристанищна зона въ Галацъ на Чехославия. Новоназначениятъ пълномощенъ м-ръ на България г. Робевъ е предалъ акредитивитѣ си на ромънския кралъ

Преизбранъ е за президентъ на Полската република проф. Мощицки.

Въ Гърция голѣмитѣ смуцаващи въпроси сж за възвръщането на краля и бедственото положение въ Македония и Бѣломорска Тракия, дето има неурожай и гладъ. Гръцкитѣ държавници се явили при Цалдарисъ да се осведомятъ по връщането на краля. Срещата не ги е задоволила, понеже Цалдарисъ не е билъ категориченъ. Българскиятъ пълномощенъ министъръ Нейковъ е далъ вечеря на г. Цалдарисъ — министъръ-председателъ. Има изгледи за скорошни преговори между България и Гърция за търговска спогодба.

Въ Германия хитлеризъмътъ продължи похода си срещу евреитѣ, въ резултатъ на което се засилва бойката срещу Германия въ Франция, Англия и Полша. Продължи преследването на политическитѣ противници на Хитлера, мнозина отъ които сж емигрирали.

Въ Америка Рузвелтъ издаде послание, за да обясни защо е предизвикано падането на долара — само за да се засили производството и търговията. Доларътъ пада още. Заедно съ него пада и лирата.

Конференцията по разоржаването ще поднови пленарното си заседание. Очаква се Макдоналдъ да се яви и защити плана Мусолини за директорнумъ и ревизия на мирнитъ договори, които планъ се смѣта, че ще пропадне.

Русия е предъ война съ Япония. Тя е концентрирала надъ 300,000 войска и 500 аероплана. Въ Сибирь се извършва мобилизация. Японцитъ сж на сибирската граница. Окоето на японцитъ е на рускитъ въ Китай желѣзници, които иска да заеме за Манджурската държава. Русия е изтеглила желѣзопжтния материалъ и желѣзничарския персоналъ. Русия не ще война, обаче, поради страхъ отъ революция. Тя прави предложение да продаде своитъ желѣзници, като запази само линията за Владивостокъ. Отъ руска страна се подозира англо-американска спогодба съ Япония, последната да се разшири къмъ Сибирь.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ХРОНИКА

I. У насъ.

Размени телеграми. По случай срещата, състояла се между представители на българския и сръбски национални съвети за миръ и приятелство чрезъ църквитъ, размѣнени сж били следнитъ телеграми между Негово Високопреосвещенство митрополитъ Стефанъ и Сръбския патриархъ Варнава.

Негова светостъ
Патриархъ Варнава,
Бѣлградъ,

Приехме съ искрена радостъ и братска любовъ Преосвещенитъ епископи Николая и Иринея съ тѣхнитъ сътрудници. Днесъ, когато представители на дветъ братски православни църкви полагатъ съ Божия воля искрено начало на едно благословено дѣло за благо на нашитъ сестри православни църкви и на двата братски народи, приветствуваме сърдечно Ваша Светостъ отъ името на всички участници въ тая братска среща. Молимъ да благословите и подкрепите това богоугодно и свето дѣло.

Председателъ на Българския националенъ съветъ:
† Софийский митрополитъ Стефанъ.

Негово Високопреосвещенство,
Митрополитъ Стефанъ
София.

Най-сърдечно благодаримъ за братския поздравъ и топлия приемъ на Преосвещенитъ братя Николая Охридски и Иринея Бачки съ тѣхнитъ сътрудници и молитвено желаемъ отъ Бога на Ваше Високопреосвещенство и на всички участници на братската среща духовна мощъ за изграждане на богоугодното свето дѣло върху основата на искренитъ желаня на представителитъ на дветъ братски православни църкви за доброто на сестритъ православни църкви и двата братски народа. Нека бжде благословено началото при нашето братско участие.

Патриархъ Варнава.

Празникътъ на победитъ и ордена за храбростъ. Миналата сжбота, на 6 т. м., Гергьовденъ, въ столицата се отпразднува много тържествено бойниятъ празникъ на родната армия, празника на победитъ и ордена за храбростъ.

По тоя случай на площада „Св. Александъръ Невски“ сж отслужечъ тържественъ молебенъ отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ, въ съслужение съ Тѣхни Високи Преподобия Архимандрититъ Иосифъ и Кирилъ и многобройно духовенство.

На молебена присжтствуваха Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата, Негово Височество князь Кирилъ, бюрото на Народното събрание, начело съ г. Ал. Малиновъ, г. г. министритъ д-ръ Ал. Гиргиновъ, Ст. Костурковъ, Юр. Качаковъ, Вергилъ Димовъ, д-ръ Ат. Бояджиевъ и Негово Преосвещенство епископъ Николай, Тѣхни Преосвещенства епископитъ св. Стобийскиятъ Борисъ и св. Траянопольскиятъ Антимъ, д-ръ В. Яничъ, дипломатическото тѣло, военнитъ аташета, кметътъ г. д-ръ Хар. Орошаковъ, народни представители, генералитетътъ, офицерството, запаснитъ офицери и подофицери, родолюбивитъ организации, българскитъ и руски ветерани, учащата се младежъ, частитъ на Софийския гарнизонъ съ знамената и музикитъ си и хиляденъ народъ.

Следъ молебена се произведе парадъ, командуванъ отъ ген. Соларовъ и приеманъ отъ Негово Величество Царя.

Завърнали се министри. На 8 т. м. се завърнаха отъ Женева министъръ-председателътъ г. Н. Мушановъ и г. г. министритъ Ст. Стефановъ и Дим. Гичевъ, които сж издействували отъ Обществото на народитъ нѣкои финансови облекчения за нашата страна.

Синодални делегати при произвеждане на зрѣлостнитъ изпити въ духовнитъ училища. Св. Синодъ е опредѣлил за свои делегати при произвеждане на тазгодишнитъ зрѣлостни изпити:

Негово Високопреосвещенство св. Ст.-Загорския митрополитъ г. Павелъ — въ Плевдивската духовна семинария.

Негово Високопреосвещенство св. Врачанския митрополитъ г. Паисий — въ Свещеническото училище при Черелишкия манастиръ.

Негово Преосвещенство св. Стобийския епископъ Борисъ, секретаръ на Св. Синодъ — въ Софийската духовна семинария.

Д-ръ Джонъ Мотъ и Младежкото християнско дружество. Преди известно време Младежкото християнско дружество и нѣкои нѣщи общественици, които се интересуватъ отъ младежкото християнско движение, бѣха се обърнали съ писма до Св. Синодъ, съ които молѣха да бжде изслушанъ г. д-ръ Джонъ Мотъ, председателъ на Всемирния съюзъ на Младежкитъ християнски дружества, който щѣлъ да даде нѣкои нови данни и изяснения по това движение.

За тая цель Св. Синодъ назначи комисия въ съставъ Тѣхни Високи Преосвещенства митрополититъ св. Неврокопския г. Макарий, св. Софийския г. Стефанъ, св. Ст.-Загорския г. Павелъ и св. Врачанския г. Паисий, Негово Преосвещенство св. Стобийския епископъ Борисъ, секретаръ на Св. Синодъ, и протопривитеръ проф. д-ръ Ст. Цанковъ, която на 8 т. м. въ една отъ заседателнитъ зали на Синодната палата изслуша г. д-ръ Мотъ.

Църковни конференции въ Букурещъ. Отъ 13 до 25 т. м. въ гр. Букурещъ ще се състоятъ

следнитѣ църковни конференции, въ които ще взематъ участие представители отъ всички балкански страни.

1) Балканска конференция на Всемирния съюзъ за приятелство чрезъ църквитѣ.

2) Конференция за богословски и икономически въпроси, уреждана отъ Вселенския съветъ — за практическо християнство, и

3) Среца отъ представители на Всемирния съюзъ на Младежкитѣ християнски дружества и представители отъ православнитѣ страни.

Българскиятъ националенъ съветъ е опредѣлилъ да участвуватъ въ тия конференции Негово Високопреосвещенство св. Врачанскиятъ митрополитъ г. Паисий, протопрезвитеръ проф. д-ръ Ст. Цанковъ и г. Г. Цвѣтиновъ, които днесъ отпътуваха за Букурещъ.

Основани Православни християнски дружества Къмъ 1 априль т. г. е имало основани въ цѣлото Царство 399 Православни християнски дружества, които се разпредѣлятъ по епархии, както следва:

1) Варненска епархия — 2 детски и 5 ученически дружества.

2) Видинска — 26 детски, 3 ученически и 1 юношеско.

3) Врачанска — 23 детски, 4 ученически и 1 юношеско.

4) Доростолска и Червенска — 2 детски и 2 ученически.

5) Ловчанска — 86 детски и 1 ученическо.

6) Пловдивска — 87 детски, 3 ученически, 4 юношески и 1 работническо.

7) Софийска — 161 детски, 10 ученически, 8 юношески, 1 студентско и 1 желѣзничарско.

8) Ст.-Загорска — 9 детски и 1 ученическо.

9) Търновска — 3 детски, 2 ученически и 1 юношеско.

II. Въ чужбина.

1. Еладската църква. Католишката пропаганда, пише александрийскиятъ в. „Пантеносъ“ (бр. 14, 1933 г.), официаленъ седмиченъ органъ на александрийската църква, пакъ смущава православния свѣтъ съ своята прозелитистична система за смѣтка на непълнолѣтни православни. Това явление се констатира не само въ Египетъ, но и въ предѣлитѣ на Гърция. Паронаксийскиятъ гръцки митрополитъ, който е застаналъ начело на борбата противъ този прозелитизъмъ, упражняванъ отъ страна на католическото училище на о. Наксосъ, разкрива, че презъ текущата година б ли обърнати въ католичество десетъ гръцки ученички, рожби все на добри и отбрани семейства, и че други десетъ пъкъ се готвили да приематъ католицизма, ако не били изпреварени отъ намѣсата и действията на самия паронаксийски митрополитъ. Тѣзи печални събития, както и много други отъ подобенъ характеръ, които всѣки день се случватъ въ подобни училища, функциониращи все въ недрата на православието, сж твърде тжни и предизвикватъ голѣмо недоволство всрѣдъ православнитѣ. Изглежда, че и въ Гърция не сж ограничени здраво пакостнитѣ прозелитистични действия на католицизма, поради което отъ време на време католическата пропаганда лапва жертвитѣ си. Нека родителитѣ на православнитѣ деца засилатъ грижитѣ си надъ своитѣ деца, като не даватъ на последнитѣ възможностъ да се доближаватъ до прозелитистични училища, ако искатъ праотеческата имъ вѣра да остане такава и на децата имъ.

Отъ друга страна, обаче, заслужава да се изтъкне тукъ, че и папа Пий XI протестира противъ прозелитизма. Въ своята речъ, произнесена предъ кардина-

литѣ на 13 III. т. г., римскиятъ папа се оплаква отъ това, че протестантитѣ вършили прозелитизъмъ въ Италия, па дори и въ самия Римъ. Изтъквайки въ тази своя речъ, че думитѣ на Христа „И врата адови не одолѣютъ“ нѣма да се измѣнятъ никога, все пакъ папата казалъ, че прозелитизъмътъ съставлявалъ тежка обида противъ Бога и голѣма щета за религията и душигѣ. Ето защо клирътъ и народътъ съ обединени действия трѣбва да противодѣйствуватъ на пропагандата, безъ да отслабватъ действията си. Само така ще се затворятъ калнитѣ пжтища на тази пакостна прозелитистична пропаганда и православието ще може да се запретне да работи съ радостъ и усилие противъ всички онѣзи, които искатъ да ѝ пакостятъ, да го правятъ нещастно.

Обявление № 7.

Църковното настоятелството въ с. Баланитѣ, Габровско, обявява, че енорията е вакантна и дири кандидатъ за свещеникъ.

Желающитѣ да се явятъ на пѣние, проповѣдь и опознавание.

с. Баланитѣ, 8 май 1933 год.

Отъ настоятелството.

1—35—1

Косарковско Църковно настоятелство при храма „Св. В. М. Георгий“ въ с. Косарка, Дръновска околия.

Обявление № 26.

На единадесетия день отъ публикуване настоящето въ „Църковенъ вестникъ“, отъ 10—12 часа въ църковната келия ще се водятъ преговори по доброволно съгласие за доставката на една камбана на тежестъ около 350 кгр., самостоятелна, гласъ мелодиченъ и далекочутъ.

Кандидатитѣ камбанолѣяри да си представятъ писмени оферти най-късно единъ день преди заседанието на комисията по преглеждане на полученитѣ писмени оферти.

Отъ настоятелството.

1—34—1

Обявление № 1.

Радловското църковно настоятелство, кюстендилска околия, известява, че енорията ни състояща се отъ селата Радловци, Блатецъ, Лисецъ и Дожденица, съ около 271 кжци, е вакантна и търсимъ кандидати съ завършено богословско образование.

Кандидатитѣ да подадатъ заявление съ документитѣ си въ св. Софийска митрополия и се явятъ въ църквата за пѣние, проповѣдь и опознаване.

с. Радловци, 3 май 1933 год.

Църк. настоятели { (п.) Хр. М. Поповъ.
(п.) К. М. Мигарски.
(п.) Н. Василевъ.